

Stanovisko Vrchního soudu v Praze ze dne 08.12.1994, sp. zn. Tpjn 93/94, ECLI:CZ:VSPH:1994:TPJN.93.1994.1

Číslo: 14/1995

Právní věta: Jestliže státní zástupce v přípravném řízení zajistí nárok poškozeného podle § 47 odst. 1 tr. ř. nebo zajistí majetek obviněného podle § 347 odst. 1 tr. ř. a jestliže proti takovému usnesení je podána stížnost, rozhoduje o ní soud, jehož příslušnost vyplývá z ustanovení § 146a tr. ř. Musí přitom jít o soud, jehož obvod působnosti je totožný s obvodem působnosti státního zástupce, o jehož usnesení jde. Pro určení příslušnosti soudu zde nemá význam ustanovení § 26 tr. ř. To znamená, že o stížnosti proti usnesení okresního státního zástupce rozhoduje místně odpovídající okresní soud a že o stížnosti proti usnesení krajského státního zástupce rozhoduje místně odpovídající krajský soud. Krajský soud rozhoduje v senátě složeném podle § 12 odst. 3 písm. b) zák. č. 335/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů, z předsedy a dvou soudců.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 08.12.1994

Spisová značka: Tpjn 93/94

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Příslušnost soudu v trestním řízení

Předpisy: 141/1961 Sb. § 26

§ 146a

§ 347 odst. 1

§ 47 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 14/1995 sb. rozh.

Jestliže státní zástupce v přípravném řízení zajistí nárok poškozeného podle § 47 odst. 1 tr. ř. nebo zajistí majetek obviněného podle § 347 odst. 1 tr. ř. a jestliže proti takovému usnesení je podána stížnost, rozhoduje o ní soud, jehož příslušnost vyplývá z ustanovení § 146a tr. ř. Musí přitom jít o soud, jehož obvod působnosti je totožný s obvodem působnosti státního zástupce, o jehož usnesení jde. Pro určení příslušnosti soudu zde nemá význam ustanovení § 26 tr. ř.

To znamená, že o stížnosti proti usnesení okresního státního zástupce rozhoduje místně odpovídající okresní soud a že o stížnosti proti usnesení krajského státního zástupce rozhoduje místně odpovídající krajský soud. Krajský soud rozhoduje v senátě složeném podle § 12 odst. 3 písm. b) zák.

č. 335/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů, z předsedy a dvou soudců.

(Stanovisko trestního kolegia Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1994 sp. zn. [Tpjn 93/94](#))

Z podnětu místopředsedy Krajského soudu v Praze, učiněného podle § 14 zák. č. 335/1991 Sb., ve znění zák. č. 17/1993 Sb., zjistil předseda trestního kolegia Vrchního soudu v Praze, že senáty vrchního soudu vydaly rozdílná rozhodnutí, v nichž byla nejednotně posouzena otázka příslušnosti soudu k rozhodnutí o stížnosti podané proti usnesení krajského státního zástupce o zajištění nároku poškozeného podle § 47 odst. 1 tr. ř. a o zajištění majetku obviněného podle § 347 odst. 1 tr. ř.

V usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 To 101/94, vydaném ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. Nt 8/94, byl vysloven právní názor, že k naznačenému rozhodnutí je příslušný okresní soud, a to s odkazem na ustanovení § 26 tr. ř., které upravuje příslušnost soudu k úkonům v přípravném řízení.

Naproti tomu v usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 1 Ntv 12/94, vydaném ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. Nt 4/94, byl vysloven právní názor, že k rozhodnutí je příslušný krajský soud, a to s odkazem na ustanovení § 146a tr. ř., jímž je upraveno rozhodování o stížnosti.

Předseda trestního kolegia Vrchního soudu v Praze podle § 17 odst. 2 zák. č. 335/1991 Sb., ve znění zák. č. 17/1993 Sb., navrhl trestnímu kolegiu zaujetí stanoviska k výkladu zákona.

Z odůvodnění:

Podle § 47 odst. 1 tr. ř., je-li důvodná obava, že uspokojení nároku poškozeného na náhradu škody způsobené trestným činem bude mařeno nebo ztěžováno, lze nárok až do pravděpodobné výše škody zajistit na majetku obviněného. Podle § 47 odst. 4 tr. ř. o zajištění rozhoduje soud na návrh státního zástupce nebo poškozeného, v přípravném řízení státní zástupce na návrh poškozeného. Podle téhož ustanovení může v přípravném řízení státní zástupce nárok zajistit i bez dalšího návrhu poškozeného, vyžaduje-li to ochrana jeho zájmů, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení.

Podle § 347 odst. 1 tr. ř., je-li obviněný stíhán pro trestný čin, za který vzhledem k povaze a závažnosti činu a poměrům obviněného třeba očekávat uložení trestu propadnutí majetku, a je obava, že výkon tohoto trestu bude zmařen nebo ztížen, může soud a v přípravném řízení státní zástupce majetek obviněného zajistit. Podle téhož ustanovení soud zajistí majetek obviněného vždy, uložil-li trest propadnutí majetku rozsudkem, který dosud nenabyl právní moci.

Podle § 26 odst. 1 tr. ř. k provádění úkonů v přípravném řízení je příslušný okresní soud, v jehož obvodě je činný státní zástupce, který podal příslušný návrh.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že v přípravném řízení rozhoduje o zajištění nároku poškozeného podle § 47 odst. 1 tr. ř. i o zajištění majetku obviněného podle § 347 odst. 1 tr. ř. vždy jen státní zástupce a nikoli soud. To znamená, že zajištění nároku poškozeného podle § 47 odst. 1 tr. ř. i zajištění majetku obviněného podle § 347 odst. 1 tr. ř., pokud k nim dochází v přípravném řízení, jsou úkony státního zástupce a nikoli úkony soudu. O úkony soudu by šlo teprve za předpokladu, že by byly činěny ve stádiu trestního stíhání po podání obžaloby. Naznačené rozlišování úkonů státního zástupce a úkonů soudu vychází z toho, který z těchto orgánů činí rozhodnutí podle § 47 odst. 1 tr. ř. nebo rozhodnutí podle § 347 odst. 1 tr. ř. jako orgán rozhodující v prvním stupni.

Z uvedeného je zřejmé, že pokud je rozhodnutí podle § 47 odst. 1 tr. ř. nebo rozhodnutí podle § 347 odst. 1 tr. ř. v přípravném řízení úkonem státního zástupce a nikoli úkonem soudu, nepřichází v úvahu aplikace ustanovení § 26 tr. ř., které jinak upravuje příslušnost soudu k provádění úkonů v přípravném řízení.

Pro založení příslušnosti soudu k úkonům v přípravném řízení podle § 26 tr. ř. je nutnou podmínkou návrh státního zástupce. Návrh je úkonem směřujícím k vydání budoucího rozhodnutí. Za návrh nelze považovat rozhodnutí státního zástupce, které má být soudem přezkoumáno na podkladě opravného prostředku. Ustanovení § 26 tr. ř. lze proto aplikovat jen v případech, kdy státní zástupce v přípravném řízení sám nemůže úkon provést, ale musí jeho provedení navrhnout soudu. Zajistit nárok poškozeného podle § 47 odst. 1 tr. ř. a zajistit majetek obviněného podle § 347 odst. 1 tr. ř. v přípravném řízení může státní zástupce sám svým rozhodnutím, a proto nemusí vydání takového rozhodnutí navrhnout soudu. Také z tohoto důvodu se v řízení o stížnosti proti označenému usnesení státního zástupce neaplikuje ustanovení § 26 tr. ř.

Pro určení příslušnosti soudu, který rozhoduje o stížnosti podané proti usnesení, jímž státní zástupce v přípravném řízení zajistil nárok poškozeného podle § 47 odst. 1 tr. ř., nebo jímž zajistil majetek obviněného podle § 347 odst. 1 tr. ř., je směrodatné ustanovení § 146a tr. ř. Tímto soudem je soud, v jehož obvodu je činný státní zástupce, který napadené usnesení vydal. Citované ustanovení je třeba vykládat tak, že jde o soud, s jehož obvodem působnosti je totožný obvod působnosti státního zástupce, proti jehož usnesení stížnost směřuje. To znamená, že o stížnosti proti usnesení okresního státního zástupce rozhoduje odpovídající okresní soud a o stížnosti proti usnesení krajského státního zástupce rozhoduje odpovídající krajský soud. Z hlediska ustanovení § 146a tr. ř. nepřichází v úvahu, aby okresní soud rozhodoval o stížnosti proti usnesení krajského státního zástupce, i když obvod působnosti okresního soudu jinak spadá do obvodu působnosti krajského státního zástupce a je jeho částí. Ustanovení § 26 tr. ř. o příslušnosti soudu k úkonům v přípravném řízení tu nemá žádný význam, neboť pro posouzení otázky, zda jde o úkon soudu v přípravném řízení, je podstatné, že soud nečiní posuzovaný úkon jako orgán rozhodující v prvním stupni. Ustanovení § 26 tr. ř. se vztahuje jen na případy, kdy soud činí úkony v přípravném řízení formou prvostupňových rozhodnutí. Má-li soud jako orgán druhého stupně rozhodnout o stížnosti proti usnesení státního zástupce, řídí se příslušnost soudu ustanovením § 146a tr. ř., i když jinak jde o rozhodnutí soudu v přípravném řízení.

V případě, že k rozhodnutí o stížnosti podané proti usnesení státního zástupce je podle výše uvedených zásad příslušný krajský soud, rozhoduje v senátě, jehož složení se řídí ustanovením § 12 odst. 3 písm. b) zák. č. 335/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů.

V označeném případě totiž krajský soud nerozhoduje jako soud prvního stupně, protože o věci již bylo v prvním stupni rozhodnuto státním zástupcem. To znamená, že krajský soud nerozhoduje v senátě složeném ze soudce a dvou přísedících podle § 12 odst. 3 písm. a) zák. č. 335/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů, zejména zák. č. 292/1993 Sb. Jde tedy o rozhodnutí krajského soudu „v ostatních případech“, jak to má na mysli ustanovení § 12 odst. 3 písm. b) zák. č. 335/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů. Podle tohoto ustanovení rozhoduje krajský soud v senátě, který se skládá z předsedy a dvou soudců.

Pro úplnost je třeba dodat, že uvedený závěr neznamena, že krajský soud rozhoduje jako soud druhého stupně. Podle § 13 odst. 1 zák. č. 335/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů, zejména zák. č. 264/1992 Sb., krajské soudy rozhodují jako soudy druhého stupně ve věcech, ve kterých rozhodovaly v prvním stupni okresní soudy. O rozhodnutí krajského soudu jako soudu druhého stupně tu nejde, protože chybí rozhodnutí okresního soudu jako soudu prvního stupně. Vzhledem k výslovnému a taxativnímu znění citovaného ustanovení je zřejmé, že krajský soud nerozhoduje jako soud druhého stupně, pokud přezkoumává rozhodnutí vydané jiným orgánem než okresním soudem jako soudem prvního stupně, i když toto rozhodnutí přezkoumává na podkladě řádného opravného prostředku (stížnosti). To však nic nemění na tom, že se jedná o rozhodování krajského soudu „v ostatních případech“ ve smyslu § 12 odst. 3 písm. b) zák. č. 335/1991 Sb., ve znění pozdějších zákonů.